

1884.

Tizenharmadik évfolyam.

TORONTÁL

21-ik szám.

Csütörtök, május 22-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven vétetnek föl a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések előlege- sen beküldendők, még pedig 100 szög egyszeri hir- detésért 1 frt, 100—200 szög 2 frt, 200—300 szög 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beik- tatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugta- bélyeg is beküldendő.

Magan hirdetések:
A 3-hasábos garmondos előshirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Kir. meghívó Torontál- megye közönségének!

Mi Első Ferencz József, Isten Kegyelmeiből Ausztria Császár, Csehország Királya s. a. t. Magyarország Apostoli Királya.

Kedvelt hiveseink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött öröködni:

Miután az 1848. évi IV. t. cz. 1-ső §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívatni rendeli; s miután számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögösen követelik:

Ministertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi Szt-Mihály-hava 25-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fővárosba egybehívjuk.

Minekfolytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. t. czikk által rendelt módon és az 1878. évi X. törvényczikk 1-ső §-ában meghatározott számban megválasztandó képviselők a fentkelt országgyűlésen megjelenhessenek s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

Kikhez egybíránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Budapest fővárosban ezer-

nyolczszáznyolczvanegyedik évi Pünkösöd-Hava 20. napján.

Ferencz József. Tisza Kálmán.

E tekintetből a folyamatban lévő tavaszi közgyűlés nem fog bezártni, hanem csak elnapoltatni, s újból megkezdésekor a legfelsőbb kir. leirat tárgyalás alá vétetik.

Néhány szó a mai társadalmi viszonyok és az iskolai takarékpénztárról.*

Ha a mai viszonyok között a küszöbön lévő választásokkal szemben én ilyen dologról írok, kockázatom talán, hogy ez kéllőleg méltatni sem fog, azonban hivatásomnak élve, még sem állhatom meg, hogy europaszerte észlelhető társadalmi körjelenségekkel szemben kartársaim figyelmét ismételve fel ne hívjam az iskolai takarékpénztárak következményeiben kiszámíthatatlan horderejére. Nézzünk szét mit látunk! Egyik államban most szocialista törvényeket kellett alkotni, másol anarchista perek, harmadik helyen nihilista és dynamitpartók adáz harcrai és végre nálunk antiszemita mozgalom. Ily kinövészek között, ilyen társadalmi kör közepette nem lehetünk elég ovatosak, nem lehetünk bármilyen, ha mindjárt csekélynek látszó tényezők iránt sem kicsinylők, mert hiszen gyakran tapasztalhattuk, hogy legtöbbször kis okok teremtettek nagy eseményeket.

A közművelődés fejlesztése a jólét tényezője; a jólét alapja az okeszerű takarékoság; ezen logikai összefüggésnél fogva mi nép-tanítók nagy sikert vívhatunk ki azzal, ha a gyermekek fogékony keblébe a takarékoság iránti hajlamokat korán kezdjük becsépegetni.

De mielőtt az iskolai takarékpénztár messze kiható horderejéről szólnék, szabad legyen néhány szóban annak miben voltáról megemlékeznem. Az iskolai takarékpénztárnál, mint neve is

* Ha az eszme nem új is, de a jó akarat, mellyel felkaroltatt megérdemli, hogy tüzeteseb megvitatásul és megfontolásul közöljék. Szerk.

mutatja, a tanító és a tanulók a főbb szereplők. A tanító a pénztárnok, ki a növendékek beadott filléreit beszedi, s a tanév végéig kezeli. Mily egyszerű, és mint a következőkből kitünik, eredményében mily egyszerű!

Naponkint tapasztalhatjuk, hogy mennyire ki van fejlődve szerényebb viszonyok közt élő népünkkel a pazarlással párosult fényűzés, mely egyik alapja a családi boldogtalanságnak. Hány családot ismerünk, kik keresményük vagy jövedelmük jó részét leány gyermekeikre költik csak azért, hogy azok vasár- és ünnepnapokon sorsukkal meg nem férdő fénytel jelenhessenek meg a templomban és táncz helyeken. Hány gyermeket látunk, jó családok fiait is, kik alig rázták le az iskolaport, már is szenvedélyvel üzik a dohányzást, melylyel karöltve jár az iszákosság. Innen van, hogy az egykor testedzett dallias alakok ma napság oly ritkák; minek fájó bizonyítéka a katonai állítások, s a szomorú népesedési viszonyok. Ily módon hal a serdülő ifjúságból a vallásosság, a tiszta erkölcs szelleme, pedig valljuk meg, hogy azok nélkül olyan az ember, mint a viharban támasz nélkül álló csemete, mely a legkisebb fuvalomra ingásba jó, mig egy erős szélvész — a fékezhetlen szenvedélyek — ketté nem török derékban. A tapasztalás igazolja, hogy mind eme erkölcsi kifolyólag anyagi súlyedésnek az iskolai takarékpénztár által nagy részben eleje vétetnek. Általa a gyermek hozzászokik a takarékosághoz, s a helyett, hogy itt-ott kapogattott filléreit elfecsérelné vagy titokban eldohányozná, azt a tanítók intó és buzdító szavaira az iskolai takarékpénztárba elhelyezné.

Ha a gyermek keblében a takarékoság magva már korán gyökeret vert, az a szerint a mint itélő tehetsége fejlődni fog, mindinkább jobban megbecsüli a pénzt, sokkal inkább solidusabb, ennek folytán erkölcse is lesz; nem keresi a hivalkodást, hanem a helyett szive fogékony a szép, nemes követésére.

De nemcsak erkölcsi, hanem nemzetgazdasági szempontból is nagy jelentőségű az iskolai takarékpénztár a jövőre

nézve. Az által a gyermek idővel be fogja tudni osztani jövedelméből a kiadásokat.

Hazánk földmívelő állam; lakói tulajdonilag economiával foglalkoznak, tehát az év lefolyta alatt circa háromszor kapnak terményeik betakarításáért pénzt, mely helyes beosztás mellett elegendő lenne a család fentartására s az egyéb kiadások fődözésére. De a gazda mit tesz? Ha nagyobb összeghez jut, azt elissza, vagy leány gyermekei felpiperésére fordítja, s midőn honpolgári kötelezettségének — teszem adó, párbér s a többinek kellene eleget tenni, meg van az elégedetlenség az állam és minden instituczió iránt. Pedig valljuk meg, hogy bár milyen nagy áldozatok is követelhetnek az állam részéről a polgároktól: különösen a földmívelő osztály helyzete takarékosággal párosult szorgalom mellett még mindég brillansnak mondható. S ha az elemzésben tovább megyünk minden sophisticus kitérés nélkül lepereshetjük a társadalmi bajok keletkezését is, így az antiszemitizmust stb.

Hogy az iskolai takarékpénztár behozatala egy kissé terhes a tanítóra nézve, és sok buzdításba kerül, az igaz, ezt volt alkalmunk tapasztalni, azonban, ha tekintetbe vesszük az eredményt, ama kis fáradság eltörpülend, mert a megnyugvason kívül, mely a tanító keblét eltölti annak tudatával, hogy ez által egy boldog nemzedéket fog alkotni, szorossa teszi a tanító és szülők közli viszonyt: eltűnik azon előítélet, mely igen sok szülőt a tanító iránt eltölt, le fog hullni a válaszfal, mert a szülők követendik gyermekeik példáját és sorakoznak a tanító körül.

Különösen a falusi tanítóknak legelső kötelességük ezen intézményt felkarolni s azt minden erejükkel fejleszteni.

Nemcsak egyesek, de maga az állam is meleg pártfogója az iskolai takarékpénztáraknak, mert, mint a fentiekből kitűnik, belátja azon messzeható üdvös eredményt, mely annak általános meghonosításával el fog éretni. A korai takarékoság által kifejlődik a tiszta erkölcs; megszűnik az antiszemitizmus és

TÁRCZA.

Emma és Aranka.

Eredeti beszély Lauka Gusztávtól.

A közönségre nézve lehet mulatságos, de egy fiatal nőre nézve többnyire szomorító egy olyan férj, ki éveit, még ha nem mond is igazat, nem meri negyvenen alul számítani. Egy zuzmarás és deres bajuszszal és szakállal körözött arc, minden inkább, csak nem költői, egy rózsákkal behintett ifju arc mellett. — Egyenes és katonás magatartással, legényes és divatos öltözékekkel, kupczihéres kalappal néhány évet ugyan olykor elfedhetni lámpafényénél, de ha a felkelő nap fénylő sugarait az öreg ur arczaira ömlesztii, még a festett szőr is kiragyogja hamisságát, az arc reddőt pedig lehetlen elsimítani.

Timáry Sámuel tul számlált a negyven éven, midőn Vékonyi Emmát oltárhoz vezette. Nagy baj még az is, hogy az asszonyok rendszeren jobban látnak, mint a leányok.

Emma csak házassága második évében kezdte észrevenni, hogy neki öreg férje van. — De azért nem panaszkodott, hanem kereste és kedvelte a társaságokat, hol és melyekben Samunál fiatalabb emberekkel is találkozhatott és mulathatott. Legjobb kedve azonban ott s akkor volt, ha az orosz lány serényű Arnold is megjelent, s mikor a szelleműs szöke jegyzővel társalaghatott.

Samu sokkal többre becsülte magát, hogysam Emmáját valakitől féltette volna. — Emma pedig ugyesebb volt, hogy a bizalmat megingatni akarta volna. — Négy évet éltek már együtt a nélkül, hogy a családboldogság egész

fellegek mutatkoztak, villámlott, vagy dörgött volna.

Arnold Pesten végezte iskoláit, és ha a tantárgyakban nem mutathatott is fel valami kitünő előmenetelt, de igyekezett elsajátítani mindama tanulmányokat, melyekkel nők körében nemcsak ildomosan mulatni, hanem hódítani is lehet. — Csinos külseje, de főleg arany serénye szerencsésen egyengelték szerelemutjait s Arnold úr nem egyszer egy egész birkafej hosszal győzött a magánál sokkal érdemesbeek felett.

Emma születésétől fogva szerette a szökeket; Arnoldnál pedig székebbet már képzelnii is alig lehetett. Ha csendes és illatos nyári éjeken, a hold méla fényén él, a játszi szellő megrázta aranyos serényét, oly phantastikus alakot teremtett, hogy Emma, ki különben is hajlandó volt a phantasmagoriákra, csak nagynehezen tudott érzelmeinek parancsolni.

Samu ellenben — a mai idöszak igényeinek megfelelőleg — nagyon is anyagias lévén, nem lehet csodálkozni, ha a jazoni gyapju misticismusába be nem hatolhatott.

Arnold gyakori vendég volt az öreg úr házában és asztalánál.

A családdal együtt így viselte magát: A zsebéből sárga czukrot adott a kis Adelhaidnak.

(Szinte feledtem megemliteni, hogy Samut és Emmát házasságuk második évében, egy kis Adelhaidal boldogitá a teremő.)

Fehér czukrot Korinnának.

(Korinna egy piczi ölebecske volt, kit Emma Adelhaid után legjobban szeretett.)

Dicsérté az öreg jó kinezését, gondolkodási rendszerét, és politikáját. Samu egy egészen új rendszernek hódolt. Ő a társadalmat és államokat csak liberalis absolutizmussal hitte

boldogíthatónak. Ő feje volt egy olyan pártnak, mely még nem létezett.

Vitatkozott a keleti kérdéscről. — Árpád vezér a legnagyobb számárságot akkor követte el, midőn nem Konstantinápolyt választá székhelyéül, s nem Kis-Ázsiában telepedett meg magyarjaival.

Samu nem volt ostoba ember. Arnold beleavagott ama tárgyak elemzésébe, melyek az öreg urnak gyenge oldalát képezték, p. o. az adók reductiója — a részvevnyepapírok, — a mesterséges vizintözés, — mesterséges halterjesztés (a Lázár Kálmán rendszer szerint) a Guano és czukorrépa.

A polgári házasságról mit se akart hallani. Az Emma irányában való figyelem legfeljebb egy pohárvíz-töltésig terjedt.

Midőn Arnold néha szabadságot vett magának a kis Adelhaidot megcsókolni, furcsa szemeket vetett a mamára.

„A gyermeket az anyjéért!” — e tételt alkalmasint Pesten tanulta be, s azt, valahányszor csak szerét tehette, mindannyiszor alkalmazta.

— Kedves, enni való leánya! egészen az apja! — mondá.

— A szemei az anyjé! —

Ennyi engedményt az öreg absolutisticus liberalismusa se tartott veszélyesnek.

— S minő okos! —

— Okos creantur okosibus!

Ez élcen azután az öreg jóízűen kaczagott.

De lássuk már most jegyző urat a nagyságos asszonnyal a kertben, a nagy diófa árnyaiban egyedül, midőn a méla hold phantasticus aranyfürtét beragyogta. —

— Birtokában van-e az ember annak, a kitől nem szerettedik? —

— Ura egy rabszolgának! —

— A polgárosodás a rabszolgaságot eltörölte. —

— Megtartotta a házasságban!

— Oh de a rabszolgáknak is vannak örömeik, ha szeretnek és szeretetnek!

— Tiltott örömek, Arnold! Az oltárnál való eskü lekötött bennünket, s ha e nyugótt szétszaggatjuk: meg- és elítélnek. —

— Ezen akarunk és fogunk segíteni a polgári házassággal. Ah! . . .

— Mig az törvénynyé lesz és életbe lép, addig meghalunk. Oh! . . .

— Meghalunk? Oh ha együtt s egy szerre tudnánk meghalni! —

— Arnold, ön ezt csak mondja, de át nem érzi! —

— Emma nagysád! Soha se mondatm önnek olyasmit, a mit át ne éreztem volna.

— Különbön igaza van önnek, Arnold!

Mi az életben nem egyesülhetünk.

Az ifju magasra emelte fejét, megrázta serényét, s az Emma kezét ajkaihoz ragadva így szólt:

— Csodákat művel a szerelem, asszonyom! És mi szeretjük egymást.

Emma lehajtá fejét.

— Hallgat ön Emma!?

— Férjem! a világ! gyermekem! . . .

— Nincs, ki szerelmünk titkát elárulja! . . .

— De én mégis rab maradok!

— Kinek én másodrabjává leszek, hogy boldogítsam!

— A lelkiismeret!?

— Bűn-e szeretni?

— Szeretni nem, de hűtelenné lenni ahoz, kinek hűséget esküdünk? —

— A hűtlenség az elválásban van, nem a megosztott szerelemben. Emma nagysád maradjon hűségesen férje oldala mellett, de egyedül Arnoldját szeresse!

Az egyházi gyászszertartást Györy Vilmos budapesti ág. ev. lelkész végezte. A szertartás gyászzenével kezdődött, melyet az egyházi zenekar énekelt el. Ezután Györy Vilmos tartott rövid, megható gyászbeszédet, melyben a következő bibliai mondásból indult ki: ugy cselekedjétek, mint a ti mennyei atyátok is cselekedett. Felemlíté a boldogult jó tulajdonságait, melyek e háromban kulmináltak: hűség, buzgalom és jószág. A beszédet ismét gyászzenék követték. Az egyházi szertartás ezzel véget ért, az érczkoporsót az Entreprise des pompes funéres pompás hatfogalú új gyászkoocsijába tették. A hűlt tetemet azután a gyászolók hosszú sorától kísérve, a kerepesi úti sírkertbe vitték. Itt Györy Vilmos mondott még rövid imát, a kar gyászzenéket zengett el s az elhunytat örök nyugalomra helyezték.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Bánátújfalú, május 16-án.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

A kegyelet adóját leróni azon korán elhervadt virágnak emberbaráti kötelességemnek tartva, vagyok bátor igen tisztelt szerkesztő urat jelen alkalomkor is fölkeresni. Szentlelkem én is néhány megemlékező szót azon megboldogult lény felett, a kit a kegyetlen halál élte virágban szakította el az élők sorából, a kit a sírbolt sötét zuga fulkéjében oly korán fogadta be.

Május 13-án szokatlan csend uralta községünket. Az értelemiség ünnepi ruhát öltött magán. A nép apraja-nagyja — mondhatni — kivétel nélkül, korán a délutáni órák alatt sietett főtisztelendő Militarai Pal. ór. kel. lelkész halottas háza felé, hogy a mélyen szomorodott szülők kedves leányuknak Juliana Militaraiának megtört vőlegény koporsójában fekvő menyasszonynak a végtisztességet kegyeletteljesen megadják.

Mily megrázó jelenetek adták elő magokat, azoknak leírására nincsen elegendő lelki erőm.

Láttam szép reményekre jogosított fiatal embert anya karjai között meghalni, láttam hajdan leányt viruló éveiben kikísérni a temetőbe, de menyasszonyt lakadalmi díszben az Isten házába s innen örök nyugalomra kivinni, szinte lehetetlenségnek tartottam.

Megható jelenet volt a megboldogult menyasszony helyettesítőjének valamint a vőfényé, és még meghatóbb a teljesen megtört vőlegény Bradean Sándor helybeli tanítónak a halottas háza való megérkezése.

Körülnézve minden arcról leolvashattam azon mély bánat és részvét kifejezését a fiatal ember iránt; nem volt szem a mely könnyűt ne hullatott volna ily megrázó jelenet lefolyása alatt. Nem hiszem, hogy nem találkozt ember a ki elegendetlenül önmagában ne panaszkodott volna a természetnek ily végtelen ellen, midőn a terhes öregséggel küzdő agyak a rongyokban burkolt éhez őrvak nyugodtsági és halál utáni vágy — a mely nyomorúságnak örökre véget vetne — pusztán való kiállítások, a halál ezeket megkíméli s áldozatnak egy virágzásnak alig indult életbimbót szemelt ki magának; nem-e megütközés, nem megdöbbentés eset ez?!

A temetési szertartás délután 4 órakor vette kezdetét, a melyen főt. Borka J. petrovoszellói lelkész ur négy assistenssel pontifikált. A holt test rövid ima után beszenteltetett s ezzel az imposans menet a boldogult menyasszonnyal az Isten háza felé megindult, a hol a temetési szertartás szokott fénytel tartott meg. Ennek befejezte után a menet a köztemető felé tartott. A nap már utolsó sugaraival világította a halottak közházát, a melynek sötét üregébe örök nyugalomra volt letendő a mindenkitől szeretett lény.

A halotti csendet mély sóhajok és a sírbolt üregnek befalazatásánál tett kalapácsütések szakították meg kísérve egy négyeshangon való gyászdal éneklése által.

A fénylő nap a láthatárról már letűnt, árnyék lepel borította a sírkertet esti szellő suhogása hatotta át a sírbolt felett ültetett lombos fák galaját, melynek titkos hangjai mintegy elpanaszolta az oly korán elhervadt virágszálak halálát.

A szomorodott szülők legdrágább kincsöket, szeretett gyermeküket vesztették el, a kit halála előtt néhány nappal az Úr oltára előtt vélték látni; a mélyen megtört vőlegény egyetlen reményétől, menyasszonyától lett — a kegyetlen halál által — megfosztva.

A boldogultnak halála széles körben mély részvétet keltett. Vizsgálta az elszomorodott szíveket ezen általános részvét kifejezése.

En egy őszinte és forró könyccseppel hullattam a megboldogultnak emlékére, a mely kitörölhetetlen marad bensőmben, meggyőződésem arról, hogy az erénynek és a szolidaritásnak mintaképet vesztettünk benne; az amugy is kis körünk pedig egy társaság kedvelő és szerető szívet kevesbedett.

Legyen könnyű a hant, a mely e drága testet örökre elföldi, és áldott az emlékezte.

Maradok az igen tisztelt szerkesztő úrnak őszinte tisztelője

Bontilovics Gusztáv.

Színház.

Sághy Zsigmond színigazgató és társulata f. hó 17-én városunkba érkezett. S dacára, hogy a társulat egész éjjelen át utazott, az előre hirdettet eladás mégis megtartott.

Nem kis küzdelem vár az alkalommal a társulatra; nem mintha a város már is megérősdött magyarsága, nem volna képes évente

legalább egyszer, néhány hétig, a magyar színészeknek — konyerét adni, megélhetést nyújtani, de mert a rüt kenyeri irigység most sokat ártott e társulatnak. Ugyanis idejöveteleket megelőzőleg, egy bizonyos ellenkörtés-kedés indult meg egy másik igazgató részéről, ki is nem atalott Sághy társulatáról oly koholt híreket terjesztetni, a mely hírek műértő, s finom ízlésű közönségünket méltán visszariasztathatták a bérlet — de a tömeges színház látogatástól is.

Pedig ez alkalommal — valljuk be az igazat — a bíró egyoldalulug járt el; mert miként már a megnyitó előadás is bebizonyította, a színtársulat teljes mértékben megérdemli a pártolást!

Fel tehát — bérletjünk! Nyujtsunk modot a társulat rövid időzésének ideje alatt — megélhetésükre. Mutassuk meg most is, hogy a Magyar — az ország bármely vidéken, a világ bármely részén — soha sem felejtje el azt... hogy magyar!

„Nyelvében el a nemzet“ ne feledjük. Emeljük, segítsük azokat, kik szép hazánk nyelvének terjesztői!

A színészek a magyar nyelv fáradhatlan apostolai; de az apostolok se élhetnek levégvél!

Tömörüljünk, sorokozzunk s hozzunk áldozatokat — tehetségünkhez mérten.

Ezek előre bocsajtása után áttérünk a lefolyt 2 előadás némi ismertetésére.

Megnyitó előadásul színpadra került Szigeti: „Rang és mód“ című eredeti új színműve, és pedig oly kerekded — összevágó előadásban, a minő a követelőbb közönséget is kielégíthet.

Igaz, hogy már maga a darab szerencsés situációk között forog, de viszont tudjuk azt, mikép sok esetben a legjobb darab elenyészik az előadó személyzet hiányos játéka folytán. Ez alkalommal a darab is — s a játszó személyzet is meglehetően egymással elégedve. Kremer Sándor (Barnai Gábor), kitűnő játékos, elegans mozdulatok, szép szavallatával — még a laicus előtt is rögtön elárulta, hogy a színészetet nemcsak practice — de theoretice is jól ismeri. (Végzett színi tanodai növendék). A darab írója, ki egyuttal az országos színi tanodának rendes tanára is, meg lehet elégedve tanítványával!

Méltó versenytársra volt előbbinek a női szereplők közül: Termesiné Gizella (Erzsébet), ki oly takaros — minden ízében átgondolt játékkal állította elének a jó szívű s mégis ravasz, alföldi kupecz-féle ember feleségét, a mely alakítás méltán megérdemelte a neki juttatott bő tapsot.

Sághyné Anna (Clarisse) jól játszotta a könnyen gondolkozó s nagyra törő fővárosi urhölgyet; Szombathalvi Anna (Irma) elől nevezett Kremer Sándor színiskolai pályatársa — egyes mozdulataival, szép érzésű játékaival, a közönség rokonszenvét már is kivívta.

A férfiak közül — kik hathatósan működtek közre az összejátékban megemléstésre méltók: Tukorai Lorand (Auenburg gróf) jelles tagja a társulatnak, remek alakítást mutatott be az öreg gróf szerepében; — Fabian László (Sándor), Tisztai Miksa (ékszerész), Szerémfalvi Béla (üzér) s Lorand Tiadar (báró) mindannyian correctul feleltek meg a reabizottaknak.

Készakarva hagytuk legvégül Sághy Zsigmond (Barnai Gerő) művészi alakításának méltatását. Általa egy oly pompás — minden ízében átértelt alakot ismertünk meg, a mi valóban meglepett. Ritka élvezetet nyújtott remek játékaival, s a jelen volt — felette csekély számú közönség — sietett is leróni az elismerés adóját — bő taps képében.

A második előadás vasárnap — szinte Szigeti: „Csókon szerzett vőlegény“ — e volt. A darab maga a német bohózatok színvonalán áll, de a ki mulatni és szeretni szeret — az ismételve is megnézheti e darabot.

E darabban — ez este mutatta be magát a társulat egyik primadonnája: Sz. Erdey Berta.

Az igazat megvallva, megjelenését bizonyos előítélettel vártuk, mert a tavalyi itteni szereplésére vissza pillantva, — kevés reményt fűztünk ahhoz, hogy oly nehéz sok oldalú szerepet — mint Abraj Irén — képes legyen kielégítőleg eljátszani!

Mily nagy volt azonban meglepetésünk, midőn a hat közül — az első csók elnyerése feletti alakítását bemutatta. Egyes mozdulatok, otthonos játék s mi fő: úde, szép — csengő sopránja egész más véleményre terelt bennünket.

A darabban előforduló többi öt alakításban mindinkább a maga részére hódította a közönséget. Igazán örömmel állítjuk ki részére az elismerés okmányát. Megmutatta Erdey Berta asszony, hogy szorgalom, erős akarat s kitartás mire képes. Most már érdeklél siessünk többi fellépési elé.

Az összejáték ma is jó volt; — mindinkább becsülni tanultuk a szereptudást. Az est sikerében osztoztak: a már ismert kedvencz Szombathy V., — Fabian, Tószeghy, Szerémfalvi, Lorandiné, a sok oldalu: Tukoray Lorand, Termesiné, Csáky stb. Mindannyian elősegítették a jó előadás létrejöttét. A jelen volt közép számú közönség esetről-esetre sürő tapsal adott kifejezést meglegedésének.

Végezetül tudatjuk a nagyérdemű színház látogató közönséggel, hogy jelen társulat a jövő hét folyamán a következő újdonságokat tűzte ki: májushó 22-én csütörtökön: „Tót leány“ Almássy Tiharmé kedvelt új népszínműve; pénteken: „Cecil házassága“ Csiky G. legújabb színműve; szombaton: az előre hirdettet gyngyásiumi májális miatt nem lesz előadás. — Vasárnap: „Vörös

sapka“ kedvelt népszínmű Vidortól; kedden: a nagy kedveltségű: „Koldus diák“ nagy operette; szerdán: „Mária Terézia“ udvari vígjáték s csütörtökön május 29-én „Szép leányok“ fővárosi életkép — Csiky Gergely-től kerülend színpadra. — A mint a műsorból látható, csupa újdonságok élvezete ígérkezik s csakis a közönség tömeges látogatása biztosíthatja többet is!

Sz. G.

Vasuti ügyek.

A f. évi május 20-ától kezdve a társaság magyar vonalain egy új menetrend lép életbe, mely által a monarchia két fővárosa közötti összeköttetés a menetidő megrövidítése által az északi Németországi közvetlen összeköttetés pedig új vonatok életbe léptetése által előnyösen megjavult. Az Austria-Magyarország és a keleti tartományok közt fennálló vonatközlekedés az eddigi mérvben továbbra is fenntartott. A helyi közlekedés emelésére omnibus-vonatok forgalomba hozatala és megálló helyek megnyitása által lön gondoskodva, míg az egyes állomások közötti forgalomra szánt vonatok, czélszerűbben lönnek beosztva.

Közelebbi adatok a hirdetményekből vehetők ki.

27282. szám. A pünkösdi ünnepek alkalmából 1884. évi május 31-én kéjmenetek rendezetnek a szab. osztrák-magyar államvasutársaság valamennyi vonaláról Bécsbe (osztr. államvaspálya), továbbá a vágvölgyi vonal, valamint a nagytapolcsány-tótmegyeri vonal állomásairól Budapestre, igen mérsékelt menetdíjak mellett.

Az említett napon Budapestről-Bécsig (osztr. államvaspálya) és megfordított irányban egy-egy külön vonat közlekedik nagyon leszállított menetdíjak mellett. A menettérít jegyek 10 napi érvényvel bírnak. A külön vonat elindulása Budapestről 10 óra 30 perc este. A külön vonat elindulása Bécsből 7 óra 30 perc este. Visszautazásra a futárvonatok kivételével bármely menetrendszerű vonat használható. Visszamenetkor az utazást tetszés szerinti állomáson s a térít jegyek érvényességi tartamán belül egyszer félbe lehet szakítani; mi mellett az utazó a vonat elhagyása után jegyét az állomási főnöknel előjegyzés végett bemutatni tartozik.

Folyó hó 20-ától érvényes, társasági menettérít-hirdetményeken a T. Megyer-N. tapolcsányi másodrendű pályán kitüntetett megállóhelyek, u. m.: Egerszeg, Sarlaska-Üzbégh és Szomorfalva állomások között, nemkülönb. „Chrorbor“, Ludány és N.-Tapolcsány között egyelőre nem fognak a közforgalomnak átadni; a megnyitás napja annak idején közzé fog letetni.

HIRHARANG.

* Megyénk főispánja Budapestről e hó 19-én székhelyére visszaérkezett.

* Bécs, május 18. Ő felsége a bécsi Stadttheater legéese által károsult színház megrövidítésére június 1500 forint, az egésznél megsebesültek javára pedig 300 forint adományozott magánpénztárából.

* A választások. A királyi leirat, a mellyel az új országgyűlés egybehivatik és a miniszteri rendelet, amellyel az új választások megtörténése a június 15- és 24-ke közt lévő időközben elrendeltetik. A hivatalos lap május hó 21-éről keltezett számában jelent meg.

* Majális. A nagy-beckerekéi főgymn. ifjusága folyó évi május hó 24-én (kedvezőellen idő esetén május 31-én), a kinestári erdőben tavaszi mulatságot rendez, melyre a közönséget ez uton is meghívja a rendezőség. — Megjegyzendő, — mivel 24-én vásár van, tehát arra el van zárva az ut, — a legalkalmasabb ut a váraljai utcán át az erdőbe. — Tisztelettel A rendezőség.

* **Gymnastiumi hangverseny.** Nem panaszkodhatunk sem a műsor hosszadalmassága, sem a terem túltömöttsége által támadt hőség ellen. A gymnastiumban tartott próba, alias hangverseny az évadhoz volt mérve. A 10 darabot rövid másfél óra alatt élvezték végig azon kis számú vendégek, kik érdemesnek találták délutáni sietásjukat föl-áldozni, hogy tanui lehessenek a deáksg haladásának az ének és zene művészetében és ezáltal egyszersmind buzdítólag hassanak az intézetnek ez irányban való további lankadatlan működésére. A megjeleni kis vendégközörszoru várakozásában nem csalódott, mert az Obelcz tanár vezetésé alatt álló énekkar (50 tanuló velt részt) derekasan kített magáért, különösen a pianissimók kifogástalanok voltak. Az úde, jól iskolázott gyermekhangnál alig lehet valami kedvesebbet gondolni. A 18 tagból álló zenekar is igyekezett a nehézségekkel megküzdenni; nagyon megletszik rajta, hogy Preisz-Javorszky sem időt, sem fáradságot nem kímélt, hogy az oly nehezen kivihető összhangzat meg legyen az együttes játékban. A hangverseny fénypontja volt a sextett, melyben Smetana Arthur, Jarmatzky Sándor, Klimes Zsigmond és Strusz Szerafin tanulókon kívül Sedlacek József és Preisz-Javorszky urak is közreműködtek. Kohn Samu VII. osztályu tanuló értelmes szavazata is teljes elismerést érdemel. A hangverseny anyagi oldala sem volt meddő, a mennyiben 49 frt 50 kr. tisztajövedelem folyt be, mely összegből 30 frt a deáksegélyező-egyletnek, 10 frt a tanulókat ruhával segélyező egyletnek és 9 frt 50 kr. a gyermekbarát-egyletnek jutott. Kivánatos volna, hogy a legközelebbi hangverseny iránt, mely jövő hó közepe táján fog megtartani, a t. közönség jobban érdeklődne.

* **Értesítés** a nagy-beckerekéi főgymnastium ifjusága által jótékony czélna rendezett zene- és énekpróba bevételéről. Eladott 32 drb ülőhely 32 frt; 9 drb állóhely 4 frt 50 kr. Felülfizettek: főt. Arányi Béla 4 frt 50 kr., ngos Várady Mihály 4 frt, tek. Andrassy Mihály 2 frt, ngos Papp Simon 1 frt, ngos Dienes Emilia k. a. 1 frt, tek. Kadelsburger L. 1 frt, tek. Hajduska János 50 kr., összesen 50 frt 50 kr. — Kiadás 1 frt. — Tiszta jövedelem 49 frt 50 kr. A segélyező szegény tanuló nevében egy a t. látogatóknak mint a nemeslelkű adakozóknak, szintgy főt. Obelcz József tanár urnak, Sedlacek József, Rosenfeld Mór és Preisz-Javorszky uraknak hálás köszönetünk nyilvánítjuk. A rendezőség megbízásából Demkő Dező, pénztáros. Kassovitz Henrik, ellenőr.

* **Nyilvános köszönet.** Messinger Jakab helybeli kereskedő ur a főgymnastiumi természetrajzi gyűjteményt egy értékes tengeri teknős-békaival gyarapította; mely adományért ez uton is köszönetet nyilvánítja Arányi Béla, főgymnastiumi igazgató.

* **Ma, csütörtökön és jövő vasárnapon** a helybeli tűzoltó-egylet zene-kara, Ráth, kávé-, illetőleg kerté alakított udvari helyiségében (m. kir. postahivatal átelében) fogja a vendégeket, máris jól betanult zenedarabjaival mulattatni. Reméljük, hogy e körülménynél fogva, meg azért is, mivel Ráth, kávé ur, kitűnő és olcsó ételek és italokkal rendelkezik, nagy számú közönség fogja a nevezett napokon a kellemes helyiségeket felkeresni.

* **Hymen.** F. évi május 25-én, délelőtt 10 órakor oltárhoz vezeti Bécsben Krausz Ignác ur Kubiesz Hermina kisaszonny. — Szerencsét kívánunk a két szerető szív frigyéhez!

* **Pályázati hirdetés** a tejjgazdasági iparban való kiképezetetés céljából kitűzött ösztöndíjakra. A tejjgazdasági ipar ismereteinek nagyobb tökélyben elsajátítása céljából külföldön teendő tanulmányozási utra két 600—600 frtos ösztöndíj tüzetlen ki, ezekre a pályázat következő feltételek mellett hirdettetik ki: I. Folyamodó tartozik kimutatni, hogy valamely gazdasági vagy állatorvosi tanintézetet jó sikerrel végzett, hogy katonai kötelezetségének eleget tett; hogy a tejjgazdasági ágban már némi gyakorlati jártassággal bír. II. Az, ki ezen ösztöndíjban részesül, kötelezi magát arra, hogy a részére adandó utasításához és utitervhez szigorúan alkalmazkodni fog; hogy legalább 6 hónapot tölt külföldön tanulmányozás céljából, hogy ezen időszak alatt havonként, a 6 hó letelte után pedig összes tapasztalatairól és tanulmányai eredményéről tüzetes jelentést tesz; hogy ha kívánatának, tehetségéhez mért alkalmaztatásért elvállal. III. A kellően felszerelt folyamozatónyok, melyekben a pályázati hirdetés feltételeinek teljes mértékben való elfogadásáról szóló nyilatkozat is foglalandó, legkésőbb folyó évi június hó 15-ig a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumhoz nyújtandók be.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Az új ipartörvény. A szentesítés végett már fölterjesztett új ipartörvényt, az iparos-osztályra való különös tekintettel bő magyarázatokkal és utbaigazító jegyzetekkel látta el Gelléri Mór, az országos ipar-egyesület titkára; a mű sajtó alatt van és a legközelebbi héten, azonnal a szentesítés után megjelenik. Különösen föl hívjuk ipartársulataink és iparosaink figyelmét e magyarázatos kiadásra, mely az új ipari szervezettel szemben minden iparosra néve nélkülözhetlen. Az országos ipar-egyesület ipartársulati szakosztály melegen üdvözölte e mű megjelenését és olcsóságánál fogva is készséggel ajánlja az összes hazai iparosok figyelmébe. Igen bő utasításokat és jegyzeteket tartalmaz a mű az ipartestületek alakítására, a segélypénztárak és szövetségek létesítésére, a béklet-bizottságokra, az iparhatóság teendőkre és iparhatóság megbízottak föladataira néve. A mű minél könnyebb hozzáférhetővé tétele szempontjából a kiadók tömeges megrendeléseknél olcsóbb árt szabtak, mivel kívánatos, hogy azt a most fennálló ipartársulatok összes tagjai számára megrendeljék. Egy példány ára 60 kr., 10 példány 5 frt, 25 példány 10 frt, 50 példány 18 frt, 100 példány 32 frt. Ugy e munka német nyelven Steinacker Ödön iparkamarai tollivó és orsz. képviselő szerkesztésében is megjelenik s ugyanilyen feltételek alatt megrendelhető. Megrendelések Gelléri Mór ipar-egyesületi titkárhoz intézendők, Budapest, ujjvilág-utca 14. szám.

Legujabb!!!

Rémület a kaszinóban! A Balzac arany szamara megdöglött.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

4539. sz. ki. 1884. **Hirdetmény.** (186—2.2)

Alólírott hivatal részéről közhírré tétetik, miszerint az 1884. évi III. osztályu kereseti, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adóját kitüntető jegyzék a városház nagy termében az 1876. XV. t. cz. értelmében f. évi május hó 18-tól kezdve bezárólag május hó 25-ig, tehát 8 napon át mindenkinek betekint-hetőségévé nyitva leendő, s hogy az adókövető bizottság ezen adótevételek letárgyalása végett működését ugyan ott f. évi május hó 26-án megkezdendi.

Az adótevételeknek a kivétési bizottság által leendő megállapítása a városház kapujára kifüggesztett adókötelesek sorrendje szerint és pedig minden nap délután 3 órától kezdve történend.

Ennek folytán felhivatnak az illetők, miszerint akár melyik adótevételek iránt netalán felhozandó panaszaitak vagy felszólamlásaitak a fent kitett idő alatt a bizottságnál érve-nyesítsék.

N.-Beckereken, 1884. évi május hó 14.

Kulifay Lajos,
polgármester.

1277. sz. k. 1884. **Pályázat.** (194—1.1)

Az üresedésben levő katalinfalvi községi jegyzői állomás választás utáni betöltésére határidőül f. évi **ju-nius** hó 7-én, reggeli 9 órája, Katalinfalva község há-zánál kitűzetik.

A járandóság e következő:

1. Kézpénzbeli fizetés 500 frt — kr.
2. Utí általány 40 frt — kr.
3. Kerületen kívül és az ujjoncozósánál napidíj 2 frt 50 kr.
4. Oly hivatalos utazásnál, mely 24 órán túl terjed, napidíj 2 frt 50 kr.

Továbbá szabad lakás, mely 2 lak, 1 cseled szoba és két konyhából áll, és végre egy pinze, szin, padlás, 4 drb marhanak istálló, 330 □-ol házikert és az udvar közös használata.

Magánmunkálatokért e következő díjak:

1. Adásvevési, csere vagy bér szerződés 2 frt — kr.
2. Kérvény 2 frt — kr.
3. Ehez mellékletek darabja - frt 40 kr.
4. Végredelet 2 frt — kr.
5. Arverési jegyzőkönyv 2 frt — kr.
6. Bizonylat - frt 50 kr.
7. Kötvény, nyugta - frt 40 kr.
8. Okmányok másolásáért 1 frt — kr.
9. Elismervény, nyilatkozatok 1 frt — kr.
10. Személyleírás iránti bizonylat - frt 10 kr.
11. Ló és marha járlat - frt 5 kr.

A pályázni óhajtok, kik a jegyzői szigorlat letételét igazolják, a magyar és német nyelvet írásban és szóval bírják, felhivatnak, hogy keilően felszerelt folyamodvá-nyaikat a választást megelőző napig alólírottál benyujtsák.

Kelt N.-Beckereken, 1884. évi május hó 13-án.

Bakalovich Ágoston,
szolgabíró.

1313. sz. köz. 1884. **Pályázati hirdetmény.** (182—3.2)

Az üresedésben levő újvári kör szülésznői állomás betöltése végett a pályázat ezennel kiiratik. — Ezen kör szülésznői állomáshoz tartozik Újvár, Aurelház és Oreg-falu. — Évi fizetés 60 frt és a községek képviselői által megállapított díjak. — Felhivatnak azok, kik ezen állomásra pályázni szándékoznak, hogy keilően felszerelt kérvényeit f. évi június hó 5-ig ezen szolgabíróshoz be-nyujtsák, a választás Újvárott, **június** hó 6-án, d. u. 3 órakor fog eszközöletni.

Kelt Csenyén, 1884. május hó 7-én.

Dellimanich Imre,
szolgabíró.

1982. sz. k. 1884. **Pályázat.** (196—3.1)

Törvényhatósági jóváhagyással T.-Kanizsa községé-ben évi 400 frt fizetéssel javadalmazott egy segédjegyzői állomás rendszerezésénél, annak választás utján folyó évi **június** 11. napján, reggeli 8 órakor, a község házán törtéendő betöltésére ezzel a pályázat hirdettek oly hozzáadással, hogy az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 75. §§-ai, valamint az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a alapján fel-szerelendő kérvények bezárólag június 10-ig nyujtandók be e szolgabíróshoz; — később érkezők figyelembe nem vétetnek.

T.-Kanizsán, 1884. évi május hó 19-én.

Issekutz,
szolgabíró.

1489. sz. ki. 1884. **Pályázati hirdetmény.** (174—3.3)

Dr. Barts József, ó-bébai körorvosnak állomásáról történt lemondása folytán megürült körorvosi állomásnak választás utján törtéendő betöltésére a pályázat nyittatik azon felhívással, miszerint a pályázni szándékozők a tör-vénynek megfelelő felszerelt folyamodványait f. évi június hó 7-ig mint a választást megelőző napján alólírott szol-gabíróshoz beküldhetik.

A választás f. évi **június** hó 8-án, d. e. 9 órakor tartatik meg Ó-Béba község-házánál.

Ezen állomással összekötött kézpénz fizetések és járandóságok következők: a körhöz tartozó községektől 435 frt o. é., továbbá Ó-Béba uradalomtól 280 frt o. é. kézpénz, 13 hektoliter buza, 5 hekt. árpa, 19 hekt. zab, 5 hekt. szemes tengeri, 2 hektoliter ó bor, 1 hold tengeri vetés alá való föld, ezen kívül szabad lakás (5 szoba, konyha, élés kamara, istálló és kocsiszin), 1 hold területű házi kert.

A megválasztott orvos köteles állomását f. évi június 30-ig elfoglalni. — Együttal megjegyzetetik, hogy ha a megválasztandó orvos ur ellen az uradalomnak kifogásai lennének, az uradalom a községektől elváland és külön orvost tart, mely esetben a fent kitüntetett uradalmi já-randóságok elesetnek tekintendők.

T.-Kanizsán, 1884. május 3-án.

Issekutz Antal,
szolgabíró.

6. sz. kp. 1884. **Hirdetmény.** (198—2.1)

Az országgyűlési képviselő választására jogosított pol-gárok 1885. évben érvénynyel bírandó névjegyzékének ki-gazítása végett kiküldött küldöttség működését folyó évi május hó 19-én, délelőtt 8 órakor a városház nagy termé-ben kezdi meg, s munkálatát folyó évi június hó 10-ikig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként dél-előtt 8—12 óráig tartja, mely ülések nyilvánosak.

Ez azzal tétetik közhírré, hogy a küldöttség előtt jo-gainak érvényesítése végett a választásra jogosított Nagy-Beckerek városi polgárok személyesen is megjelenhetnek.

Együttal felhivatnak a közhatalóságok és intézetek, mi-szerint a választásra jogosított személyzetüknek névjegyzé-két, az évi fizetés, életkor és lakhely pontos kitétele mellett folyó hó 25-ik napjáig alólírt központi választmányi elnök-höz, vagy pedig közvetlenül az összeíró küldöttség elnöké-hez betérjeszteni sziveskedjenek.

Nagy-Beckereken, 1884. évi május hó 17-én.

Kulifay Lajos,

polgármester,
mint a központi választmány elnöke.

862. sz. köz. 1884. **Pályázati hirdetmény.** (178—3.3)

Az üresedésben levő n.-jécsai községi orvosi állo-más, mellyel 500 frt évi fizetés és a községi képviselők által megállapított díjak vannak összekötve, — folyó év **június** hó 5-ik napján, d. e. 10 órakor, a nagy-jécsai község házban tartandó szabad választás utján fog betöl-tetni. — Pályázni szándékozők felhivatnak, miszerint keilő okmányokkal ellátott kérvényeit folyó év május hó 30-ig ezen szolgabíróshoz benyujtsák.

Csenyén, 1884. év május hó 2-án.

Dellimanich Imre,
szolgabíró.

Dr. Csolakovics Sebő, köz- és váltóggyvéd

Ügyvédi irodáját

Nagy-Beckerek városában, a nagy hid mellett fekvő Dr. L i n y á c s k y - f e l e h á z b a n megnyitotta. (195—3.1)

KOTZÓ PÁL

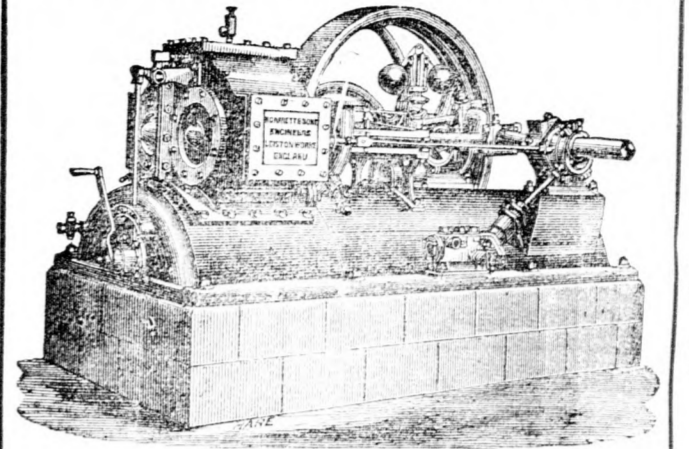
GÉPÉSZ-MÉRNÖK

Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

ajánlja gazdasági gépraktárát

fa-, szén- és szalmafűtésű angol és amerikai szerke-
gőzmozgonyait, soros és zeti gőzcseplőgépeit, tisztí-
szórva vetőgépeit, ekeít, tő vagy egyszerű járgány
stb. stb. cseplőt, rostált, stb.

Különös figyelmet kér:

Garrett R és fiai Compound

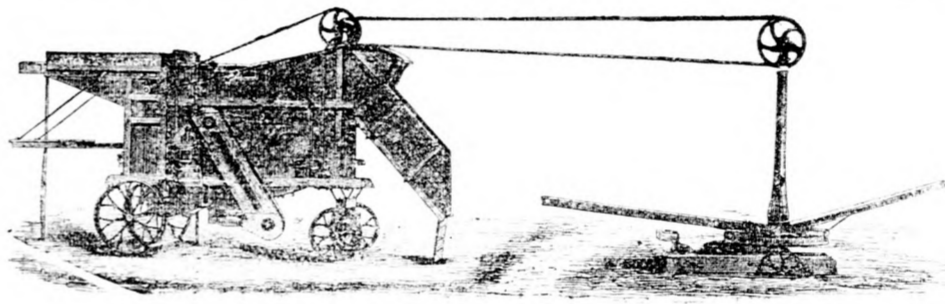
gőzmozgonyaira és fekvő gőzgépeire, melyek egyenlő erőfejlesztésnél 40% tüzelőanyagot ta-
karítanak meg minden más géppel szemben.

Garrett R és fiai szab dobjára, acél alzattal és kétoldalt recézett négyszer hasznáható acél-sínekkel, a mi

könnyű járást, nagy munkaképességet,
tartósságot, tiszta kicseplést
és tökéletes tisztítást biztosít.

Legujabb **harangjárgányaira**

az összes perselyek egy alapötvényen, miáltal tönkretételtenek könnyű járatuak.

DAUN GYULA, N.-Beckereken,
mint
Clayton és Shuttleworth-féle

gazdasági gépgyárak képviselője,

ajánlja a legjelesebb

gőzmozgony- és cséplőgépeket,

valamint dusan berendezett

RAKTÁRÁT:

járgányos cséplők,

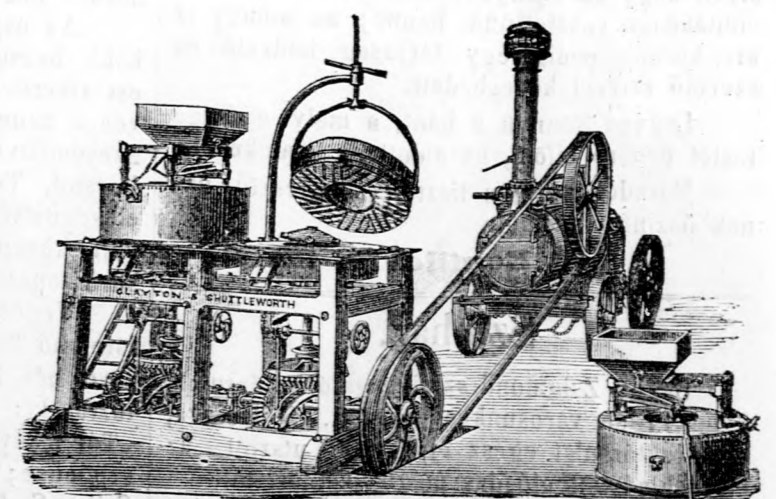
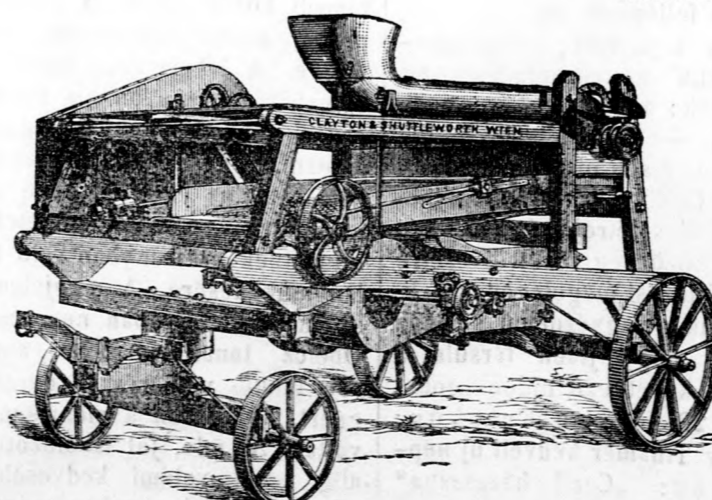
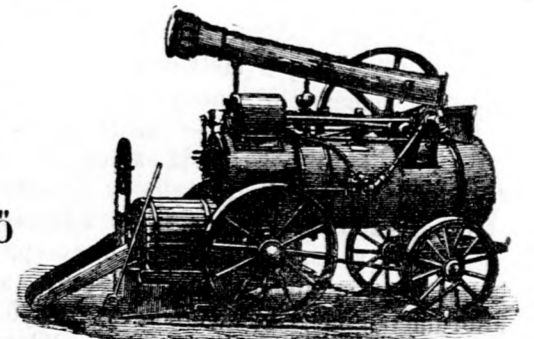
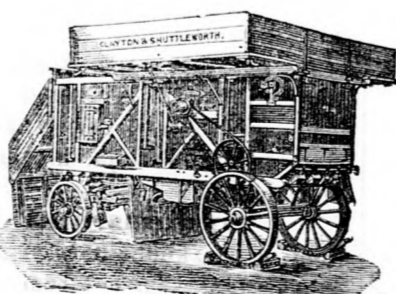
rosta, trieur és mindennemű gazdasági gépeket

a legjutányosabb áron;

továbbá:

gépi szükségleteket,

és pedig:
angol gépszij, rostalap, tömitő
anyag, mézganeműek, dobsin,
kazáncsövek stb.

Függelék a „Torontál” 1884. évi 21-ik számához.

HIVATALOS RÉSZ.

Hirdetés.

A magyar országgyűlést f. 1884. évi szeptember hó 25-re egybe hívó legf. királyi rendelet, a megye közönségének folyamatban lévő tavaszi rendes közgyűlésén f. é. május hó 27-én d. e. 10 órakor fog tárgyalni és ebből kifolyólag a törvény rendelkezéseihez képest, a megyei központi választmány ülése 1884. évi május 28-ra d. e. 10 órai kezdettel a megyeház nagy termébe ezenel összehívatik.

Tallán,
alispán.

Banyassy Aranka, vonasából ítélve, szépek született, de egy kegyetlen betegség, mit köznyelven himlőnek neveznek, épen huszeves korában lepte meg, oly mérges nyomokat hagyott arczerületen, hogy az egykori szépségből csak a radomborodó részek maradtak épségben, a róna ellenben vadul felszántatott és boronáltatott.

A himlő azonban a kebel érzelmeit nem támadhatván meg, Aranka ép úgy alkalmasnak tartotta magát a szerelemre, mint a legcifrább és legsimább arcú halandók.

Termete különben hibátlan volt, társalgási modora kedves és megnyerő.

Délután — mint csaknem mindennap — e napon is megjelent a jegyző Timáryéknál, hol Arnold és Aranka az életben először találkoztak. A hatás mindkettőjükre nézve különböző, de nagyszerű volt.

Aranka egy pillanatra se vette le Arnoldról tekintetét, és el volt ragadtatva.

Arnold is gyakrabban nézett Arankára, de mindannyiszor, valahányszor reá nézett, oly gyanus mosoly kelt ajkain, hogy Emma — nem csekély öröme — azonnal észrevette, hogy udvarlója több nevetni mint teljeseni valót talál rokonán.

Legősintébben a férj és családő örült, hogy akadt valaki a háznál, kinek a szerelmes fiatal ember zavar és megbotránkoztatás nélkül, szabadon udvarolhatott. Timáry nemcsak nem ellenezte, sőt mindent elkövetett,

Samu nejeinek is érzelmeivel és nyilatkozásával.

Emma mutatta, mintha ő is örülne a keletkező frigynek, de azért alig varhatta az időt, hogy Arnolddal négy szemközt beszélhessen.

A legközelebbi találkozás alkalmával Arnold Emmát a szokottnál komolyabbnak találta.

— Haragszik nagyon ream?!

— Mi jogom volna nekem önre haragudni? Szemben az ön közel boldogságával, saját helyzetem átgondolása, kissé elkomolyított.

— Eddig oly nyelven társalgott velem nagysád, hogy megérthetem!

— Hja! nekem nem szabad és nem lehet az Aranka világos és könnyen megérthető szavait ismételnem.

— Nagy ég! Nagysád talán azt hiszi, hogy Arankába szerelmes vagyok!

— Es ha úgy volna is! Nem függetlenek és szabadok-e mindketten érzelmeikkel?

Arnold hévvel ragadta meg az Emma kezét és ajkaihoz emelé.

— Esküszöm, hogy itt e földön s a más-világon csak önt, egyedül önt fogom szeretni! Igaz, hogy én Aranka kisasszonynyal gyakran társalgok; azt se tagadom, hogy sokszor oly szavakat is mondok neki, melyek a széptevéshez hasonlítanak, de mindezt csak azért teszem...

E szavak alatt Aranka nyitott reájuk.

— Lám! lám! hogy felkerestem Emma nénit; s nem csak hogy feltalálom, hanem

read fog költeni, azt te magad fogod vesze-rezni. — Hagyjuk az ifjakat magukra, mi pedig Emmikám, beszéljünk családügyeinkről.

Ezeket mondva, a férj magával voná ne-jét egy másik szobába.

— Bácsika talán azt hiszi, hogy tiltkaink vannak egymás között? — ingerkedett Aranka tettetett őszinteséggel.

— Pedig dehogy vannak! — válaszolt Arnold gunyos nyájjassággal.

— Ne is legyenek soha!

— Nem is lesznek!

Aranka a szobából a kertbe csalta Arnoldot. Midőn visszatértek, Arnold egy nagy ménkő virágkoszort czipelt karjain.

A virágkoszoru közel házasságot jelent!

— jegyzé meg a férj neje előtt, s még valamit fülebe sugdosott.

Emma savanyu képpel mosolygott.

Midőn Arnold távozott, egyedül az Aranka arczán mutatkozott derű és meglegedés.

Samut, a háziurat dolgai kétnapra szólították el hazulról. Mielőtt távozott volna, fölkeresé Arankát a kertben, hol köztök következő bizalmas társalgás fejlődött ki:

— Hugocskám, nemde te szereted Arnoldot?

— Bácsikám! van-e okunk, és kell-e az igaz szerelmet eltitkolni!

— Hiszed-e, van-e okod hinni, hogy Arnold hasonló érzelmeiket táplál irányodban?

telett örököm, e-
dek megoszlik kettőnk között és én bizom benned, hogy nemcsak mikor itthon, hanem főleg, mikor távol vagyok, kettős éberséggel fogsz nóm s választottad felett őrködni.

— Bácsikám! ön megajándékozott bizalmával, és tapasztalni fogja, hogy én nemcsak vissza nem elek azzal, hanem igyekezni fogok bizalmát kiérdemelni.

— Igéreted tökéletesen megnyugtat. Tö-rekednünk kell ugy választani el őket egymástól, hogy soha többé ne egyesülhessenek. Ez pedig csak ugy s akkor lesz elérhető, ha Arnold és Aranka ottár előtt a pap által fog-nak a szerelem lánczával egymáshoz békozatni.

— Oh angyali jó bácsikám!

— Gondosságod, éberséged és magavise-leled sokat tehetnek arra nézve, hogy vá-gyaink valóvá érlelődjenek.

— Mennyire erőmtől kitelik, én igye-kezni fogok, hogy az Emma szerelmét a bá-csikám, az Arnold szerelmét a magam szá-mára biztosítsam.

— Arnold vagy szeret téged, s akkor szivesen látott vendég lesz házáznál, vagy nőmet szereti s akkor el kell pusztulnia. Éber figyelmedbe és gondviselésedbe ajánlom mind a kettőt.

Midőn a kertből az udvarra voltak nyitandók, Arnold annak közepéről sietett derült és mosolygó arcczal a kert felé.

Melléklet a „Torontál” 1884. évi 21-ik számához.

2131. sz. tkvi 1884.

(192—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság részéről ezenel közhírre tétetik, hogy Torontálmege arvaszéke végrehajtható, a Mateics-féle oppovai 303. sz. házközösség végrehajtást szenvedett elleni 200 frt tökéketelés, ennek 1878. évi január hó 1. napjától járó 8% kamatai, 21 frt 34 kr. perbeli, 12 frt 50 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülő költségeknél kielégítése végett 1884. évi július hó 14-ik napjának, délelőtti 9 órákor, barandai község házában az ezen törvszék területén fekvő, Baranda községe 558. sz. tljkönyvében foglalt következő ingatlanok, u. m.: a 88. hr. sz. a. 1. dülő 6 hold I. oszt. szántó, 630 frt, — 2. dülő 1⁸⁰⁰... hold I. oszt. szántó, 157 frt 50 kr., — 3. dülő 4⁸⁰⁰... hold III. oszt. szántó, 315 forint, — és végül a 4. dülő 2 hold I. oszt. szántó, 210 frt ezenel megállapított kikialtási ár mellett külön-külön el fognak árvereztetni és akkoron magasabb ígért hiányában a kikialtási áron alól is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikialtási árnak 10%-át készpénzben, vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánátpénzül letenni.

Kelt a pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóságnak 1884. évi április hó 15-én tartott üléséből.

2194. sz. 1884.

(191—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-beckereki kir. e. f. törvszék, mint tlkkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Kokits János, ügyvéd, nagy-beckereki lakos végrehajtható, Stankov, szül. Vuicsin Lyuba módosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 forint tökéketelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-beckereki kir. törvényszék, (a n.-beckereki kir. járásbíró) területén lévő, N.-Beckerek városában fekvő, a 2768. sz. tljkvben A. I. 1807. öi. sz. alatt foglalt Stankov, szül. Vuicsin Lyuba tulajdonánál fölvevett ház és házhelyre az árverést 720 frtban ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1884. évi június hó 14-ik napján, délután 3 órákor, ezen kir. e. f. tszék tkvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt a n.-beckereki kir. e. f. törvszék telekkönyvi osztályának 1884. évi március 19-én tartott ülésében.

1444. sz. ki. 1884.

(189—3.1)

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött Jánosföld—ivándai körorvosi állomásnak választás utján leendő betöltésére ezenel pályázat nyittatik és Jánosföld községében, mint a körorvosi állomás székhelyén a helység házában megtartandó választás határidejül f. évi június hó 11-ik napjának, d. e. 10 órája kitűzetik.

Ezen körorvosi állomással a szövetségelt községek részéről 700 forint évi fizetés s azonkívül a nappali 50, illetve 40 krnyi, és ejjeli látogatásért 1 frtnyi megállapított díjnak élvezete van egybekötve.

Felhivatnak tehát az ezen állomás elnyeréséért pályázni szándékozók, — kiktől az egyéb kellekeken kívül a magyar, német és szerb nyelvek bírása is követeltetik — hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 43. és 143. §-ai értelmében felszerelt folyamodványaik a választást megelőző napig az alólított szolgabíróságnál benyujtsák.

Párdányban, 1884. évi május hó 13-án.

Torontálmege párdányi szolgabírói hivatala.

1996. sz. 1884.

(190—1.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-beckereki kir. e. f. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Huber János és Pollak Rozalia, n.-beckereki lakosok végrehajthatóknak, Huber Eugen, n.-beckereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tökéketelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-beckereki kir. tszék (a n.-beckereki kir. bíróság) területén lévő, N.-Beckerek városában fekvő, az 1954. sz. tljkvben A. I. (3270., 3272.) r. és 1969. öi. sz. a. foglalt, Huber Eugen és neje, szül. Lebherz Rozina tulajdonánál felvevett ház és 460 □-ölnyi belsősegre, az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának c) pontja alapján végrehajthatóan kívül álló közös tulajdonos Huber, szül. Lebherz Rozina birtokrészére is az árverést 688 frtban ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1884. évi június hó 10-ik napján, délelőtti 10 órákor, ezen e. f. kir. tszék tkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 68 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet, 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt N.-Beckereken, e. f. kir. törvszék tkönyvi osztályának 1884. évi márcz. hó 12-én tartott ülésében.

1848. sz. 1884.

Pályázat.

(193—3.1)

Leköszönés folytán üresedésben jött Dolác község jegyzői állomásának választás utjni betöltése céljából a „pályázat” ezenel megnyittatik s választás napjával Dolác község irodájában a f. 1884. évi június hó 14-ik napjának, d. e. 10. órája kitűzetik.

Évi járandóság 200 frt készpénz fizetés. — 36 frt utazási átalány 24 órán tul nem terjedő utazásnál. — 4 frt napi díj 24 órán tul terjedő utazásnál. — 7 forint 20 kr. gyertya átalány megváltás. — 24 méter kemény tűzi fa, 6 met. fűtő szalma, mind kettő a házhoz hordva. — 36 p. m. tiszta buza, 18 p. m. szemes kukorica. — A közgyámi teendők ideiglenes végzéséért (a közgyámi állás betöltéséig) 160 frt. — s végre szabad lakás és a jegyzői teendőért szabály rendeletileg megállapított díj élvezete.

Felhivatnak a pályázók, hogy folyamodványaik az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és illetve az 1883. évi I. t. cz. 6. §. értelmében felszerelve legkésőbb a választást megelőző napon alólított szolgabírónál bemutatassák.

Bánlakon, 1884. évi május hó 12-én.

Daniel,
szolgabíró.

421. sz. kg. 1884.

Pályázat.

(197—3.1)

Deszk község jegyzői hivatalában egy irnoki állomás rendszeresítettén, ezen állomás választás utján leendő betöltésére a pályázat ezenel kiiratik és a választás napja f. évi június hó 15-ére, d. e. 8 órára kitűzetik. Ezen állomással évi 300 forint készpénz fizetés van összekötve.

Felhivatnak tehát pályázni szándékozók, hogy felszerelt folyamodványaik a választást megelőzőleg e község előjáróságánál benyujtsák. — Az állomás 1884. évi július 1-én elfoglalandó.

Megjegyeztetik, hogy azon pályázók, kik a jegyzői vizsgát Torontálmegeben jó sikerrel letették és a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelvet is szó es írásban bírják, a választásnál elsőbbséggel bírnak; továbbá, hogy a megválasztott irnok a jegyző rendelkezése alatt áll, és munkaköre a jegyző által fog meghatározatni; és végre, hogy ötlen ember a jegyzőnél mérsékelt díjazás mellett étkezést nyerhet.

Kelt Deszken, 1884. május hó 18-án tartott képviselő testületi gyűlésből.

Jankovich Sándor,
jegyző.

Rusz Láz,
bíró.

szántatott és boronáltatott. —

A himlő azonban a kebel érzelmeit nem támadhatván meg, Aranka ép ugy alkalmasnak tartotta magát a szerelemre, mint a legczifrább és legsimább arczu halandók.

Termete különben hibátlan volt, társalgási modora kedves és megnyerő.

Délután — mint csaknem mindennap — e napon is megjelent a jegyző Timáryknál, hol Arnold és Aranka az életben először találkoztak. A hatás mindkettőjükre nézve különböző, de nagyszerű volt.

Aranka egy pillanatra se vette le Arnoldról tekintetét, és el volt ragadtatva.

Arnold is gyakrabban nézett Arankára, de mindannyiszor, valahányszor reá nézett, oly gyanus mosoly kelt ajkain, hogy Emma — nem csekély öröme — azonnal észre vette, hogy udvarlója több nevetni mint tetszeni valót talál rokonán.

Legősintébben a férj és családfő örült, hogy okadt valaki a háznál, kinek a szerelmes fiatal ember zavar és megbotránkoztatás nélkül, szabadon udvarolhatott. Timáry nemcsak nem ellenezte, sőt mindent elkövetett,

nöld Emmat a szokottnál komolyabban tekint.

— Haragszik nagyon reám?!

— Mi jogom volna nekem öre haragudni? Szemben az ön közel boldogságával, saját helyzetem átgondolása, kissé elkomorlyított.

— Eddig oly nyelven társalgott velem nagysád, hogy megérthetem! —

— Hja! nekem nem szabad és nem lehet az Aranka világos és könnyen megérthető szavait ismételnem.

— Nagy ég! Nagysád talán azt hiszi, hogy Arankába szerelmes vagyok! —

— Es ha ugy volna is! Nem függetlenek és szabadok-e mindketten érzelmeikkel? Arnold hévvel ragadta meg az Emma kezét és ajkaihoz emelte.

— Esküszöm, hogy itt e földön s a más világon csak önt, egyedül önt fogom szeretni! Igaz, hogy én Aranka kisasszonnyal gyakran társalgok; azt se tagadom, hogy sokszor oly szavakat is mondok neki, melyek a széptevéshez hasonlítanak, de mindezt csak azért teszem...

E szavak alatt Aranka nyitott reájuk.

— Lám! lám! hogy felkerestem Emma nénit; s nem csak hogy feltalálom, hanem

vannak egymás között? — ingerkedett Aranka

letettelt őszinteséggel. —

— Pedig dehogyan vannak! — válaszolt Arnold gunyos nyájassággal.

— Ne is legyenek soha!

— Nem is lesznek! —

Aranka a szobából a kertbe csalta Arnoldot. Midőn visszatért, egyedül az Aranka ménkö virágkoszorú cipelt karjain.

A virágkoszorú közel házasságot jelent! — jegyzé meg a férj neje előtt, s még valamit fülebe sugdosott. —

Emma savanyu képpel mosolygott.

Midőn Arnold távozott, egyedül az Aranka arcán mutatkozott derű és meglepődés.

Samut, a háziurat dolgai kétnapra szólították el hazulról. Mielőtt távozott volna, fölkeresé Arankát a kertben, hol köztök következő bizalmas társalgás fejlődött ki: — Hugo csakam, nemde te szereted Arnoldot? —

— Bácsikám! van-e okunk, és kell-e az igaz szerelmet eltitkolni!

— Hiszed-e, van-e okod hinni, hogy Arnold hasonló érzelmeket táplál irányodban?

mával, és tapasztaimi fogja, hogy en nemcsak vissza nem elek azzal, hanem igyekezni fogok bizalmát kiérdemelni.

— Igéreted tökéletesen megnyugtat. Törekedünk kell ugy választani el őket egymástól, hogy soha többé ne egyesülhessenek. Ez pedig csak ugy s akkor lesz elérhető, ha Arnold és Aranka oltár előtt a pap által fognak a szerelem lánczával egymáshoz békoztatni.

— Oh anygali jó bácsikám!

— Gondosságod, éberséged és magaviseleled sokat tehetnek arra nézve, hogy vágyaink valóvá érlelődjenek.

— Mennyire erőmtől kitelik, én igyekezni fogok, hogy az Emma szerelmét a bácsikám, az Arnold szerelmét a magam számára biztosítsam. —

— Arnold vagy szeret téged, s akkor szívesen látott vendég lesz házában, vagy nőmet szereti s akkor el kell pusztulnia. Éber figyelmedbe és gondviselésedbe ajánlom mind a kettőt.

Midőn a kertből az udvarra voltak nyitandók, Arnold annak közepéről sietett derült és mosolygó arcczal a kert felé.